

ပြည်သူသတင်းသမားများအတွက် လက်ကိုင်ဖန်လုပြုရေး

ဤတွင်ဖော်ပြည့်အကြောင်းအရာများသည် StoryMaker app ဖြစ်သည်။ တင်ပြထားပါသည်။ ထို application ကို Guardian project, Scal.io, Free Press Unlimited နှင့် V4C အသင်းဝင် Small World News တို့မှ မူးပေါင်းထုတ်လုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ကွန်ပူးတာနှင့်ရော လက်ကိုင်ဖန်နှင့်ပါ သင် ပီဒီယိုရိုက်ကူး ရ အဆင်ပြေစေရန် သင်ခန်းစာများကို မြင်သာအောင်ပြထားသော်လည်း လက်တွေ့မလှပ်ဆောင်မီ StoryMaker app ထဲရှိ လုပ်ခြေားလေ့ကျင့်ခန်းအားလုံးကို ဖတ်ထားရန် အကြံပေးအပ်ပါသည်။ ပိမ့်သိရှိလိုပါက "Video for Change" လမ်းညွှန်၏ Secure My Video (2.0)ကို ကြည့်ပါ။

ပိမ့်သိရှိလိုပါက security in a box ရည်ညွှန်းချက်များကို ဖတ်ပါ။

ယနေ့ခေတ် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်တွင်ရှိသော ပြည်သူတိုင်းသည် လွန်ခဲ့သော နစ် ၂၀ ခန့် က ကျမ်းကျင်ပညာ ရှင်များဖြင့်တင်ဆက်ခဲ့ကြသော သတင်းထုတ်လွှင့်မှုများထက် ကြားဖြတ်အထူးသတင်းများကို တင်ဆက်လာနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ smartphone များပိမ့်အသုံးပြုမှုများလာခြင်းနှင့် အင်တာနှင်းအသုံးပြုခများလေ့ကျကျလာခြင်းကြောင်းဖြစ်သည်။

ဒွန်လိုင်းမှ ပုံမှန် ဆက်သွယ်မှုများ သိမဟုတ် လက်ကိုင်ဖန်းများမှတဆင့် ဆက်သွယ်မှုများမှ ကျန်ခဲ့သောသလွန်စများဖြင့် ကျမ်းကျင်ပညာရှင်များက အလွယ်တာကူ စောင့်ကြည့်နိုင်မည်

ဖြစ်သည်။

သတင်းသမားများ၊ လုပ်ရှားတက်ကြသူများနှင့် မိမိလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အွန်ရာယ်ရှိလာမည်ကို ပြောက်သော ဘုမားသည် ပုံမှန်အသုံးပြုသည့်ပုံစံမဟုတ်သော နည်းများဖြင့် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုသင့်သည်။ အင်တာနက်ပေါ်စွဲင်ကျေနဲ့သော သင့ွဲန်စများသည် သင့်ကို အွန်ရာယ်ရှိစေရုံးသာမက သင့်နှင့်ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက်နေသောဘုမား၊ အဆက်အသွယ်များနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များကိုပါ အွန်ရာယ်ရှိစေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သင့်လုပ်ဆောင်ချက်ကြောင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များကိုပါ အခြားမည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို မျှ ထိနိုက်မှုမရှိစေရန် ကာကွယ်ရမည်ဖြစ်သည်။

သင့်တွင် အွန်ရာယ်ရှိမရှိ အောက်ပါ လေ့ကျင့်ခန်းများ ဖြင့် ဆန်းစစ်ကြည့်နိုင်သည်။

ဒီနဲ့မဟုတ် မိမိသတင်းရဝန်သော ငေရာ အွန်ရာယ်ရှိမရှိ မည်သို့သိနိုင်မည်နည်း။

ပုံမှန်အားဖြင့် Committee to Protect Journalists ၏ အဆိုအရ နှစ်တိုင်း သတင်းသမား အယောက် ၃၀ အသတ်ခံနောပြီး ပြစ်မှု ၁၀ ခုလျင် ၉ ခုမျှ လူသတ်သမားများကို အပြစ်ပေးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ နေရာတိုင်းတွင် အွွှနာယ်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို စတင်သတင်းလိုက်မည်ဆိုတိုင်း ကြံးလာနိုင်သော အွွှနာယ်များကို အချိန်ပေးပြီး

အွွှနာယ်ရှိနိုင်မရှိနိုင်ကို သိနိုင်ရန်အတွက် ပထမအဆင့်အနေဖြင့် သင့်တွင် ရှိနေသော ဟာကွက်များကို သိထားရန် လိုအပ်သည်။ အွွှနာယ်များသော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုကို ရှိက်ကျးနေသည်ဆိုပါက သင်ရော သင်သတင်းရယူနေသောသူများပါ ချိန်းခြောက်ခံရနိုင်သည်။

သင့်ပတ်ဝန်းကျင်ကို သတိထားရန်လိုအပ်ပြီး ယုံကြည်ရသူမဟုတ်ပါက အဆက်အဆဲမပြုလုပ်ရန်လိုအပ်သည်။
သင်အွွှနာယ်ရှိမရှိကို တိုင်းတာနိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့်အမြဲလုံခြုံရေးအသိရှိသင့်သည်။

မိမိကိုယ်ကို ပေးကြည့်ရန်

- အာကာရဂ်စနစ်အောက်တွင် နေနေရသေားဗျာများ။
- အကျင့်ပျက်ခြေားမှုများရှိနေသေားဗျာများ။
- အခြားသတင်းသမား ကြုံသတင်းကို လိုက်သည့်အတွက်ချိန်းခြောက်ခြင်းခံထားရသေားဗျာများ။
- အစိုးရ ကိစ္စ၊ ရာဇဝတ်မှ အွှေ့အစည်းအောကြောင်း စုစိမ္မာ လိုပြစ်နေသေားဗျာများ။
- သင်ရှိက်ကျးနေသော ကတ်လမ်းမှာ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ဖုံးကွယ်ထားသည့် ကတ်လမ်းဖြစ်နေသေားဗျာများ။
- ပြည်သူများအရေးတွက် အာကာပိုင်များမှ မသိကျိုးကျံ့ပြုနေသေားဗျာများ။

ပေးခွန်းတစ်ခုခုကိုသာ Yes လိုပြစ်ပါက သင်ရှိက်ကျးနေစဉ်တွင်ပင် သင်သိမဟုတ် သင်သတင်းရယူနေသောသူများပါ ချိန်းခြောက်ခြင်းခံရနိုင်သည်။ သင့်အသက်အွွှနာယ်နှင့် သင်သတင်းရယူနေသောသူ၏ အွွှနာယ်ကို တွက်ဆက်လုပ်ရန်လိုသည်။

သတိထားရမည့်

အချက်များ

ဒတ်လမ်းကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကို စဉ်းစားသည့်အခါတိုင်း ကြံးအတိုင်းလှပ်ပါ။ သင်မည်မျှ အွွှနာယ်ရှိနိုင်သည်ကို မတွက်ချက်နိုင်ပါက ထိုဖြစ်စဉ်ကို မရှိက်ပါနေ့။ သင်နှင့် သင်သတင်းရယူမည့်သူ/နေရာ အပေါ်ကျရောက်နိုင်မည့် အွွှနာယ်ကို အရင်ဆုံးမတွက်ချက်ဘဲ အဖြစ်အပျက်ကို သွားရောက်မှတ်တမ်းတင်ရှိက်ကျးခြင်းမလုပ်ပါနေ့။

သင့်ရှုံးလက်ကိုင်ဖုန်းကြောင့် သင်မည်သို့အွွှနာယ်ရှိနိုင်သနည်း။

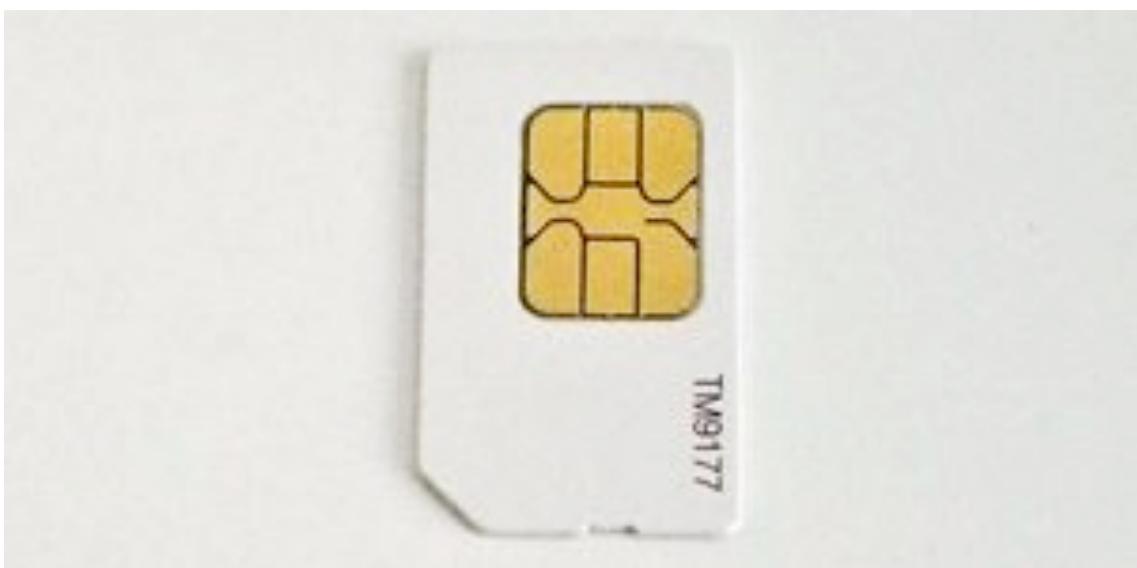

သင့် SIM card နှင့် လက်ကိုင်ဖုန်းများသည် သင်မည်သူဖြစ်သည်ဆိုသည်ကို ဖော်ပြပေးနိုင်သည်။ လက်ကိုင်ဖုန်းဖြင့် ဖည်သည့်ဆက်သွယ်ရေးပင်လုပ်လုပ် ဖုန်းပြောခြင်း၊ ဖုန်းလက်ခံခြင်း၊ စာတိများလိုအပ်ခြင်း၊ web ဆိုင်များဖတ်ခြင်း သို့မဟုတ်ချိန်ရုံချိန်ဆက်ထားသည် ဆိုစေကာမူ ဖုန်းကွန်ယက်နှင့် ချိတ်ဆက်နေသမျှကာလပတ်လုံး ဖုန်းနှင့် SIM card မှ တဆင့် အသတင်းအချက်အလက်များရယူနိုင်သည်။

လုံခြုံရေး အလေ့အကျင့်အနေဖြင့် Security in a Box basic security setup for Android Devices ကို ဖတ်ပါ။

How can a SIM card compromise me?

SIM card တစ်ခုမှ သင့်အားမည်သို့ ထိနိက်စေနိုင်သနည်း။

SIM card သည် လက်ကိုင်ဖုန်းအသုံးပြုသူနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို သိမ်းထားသည်။ ထိုကြောင့်ပင် သင်၏SIM ကုဒ်ဝန်ဆောင်များသော ကုမ္ပဏီမှာ သင်မည်သူဖြစ်သည်ကို သင်၏

ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အချက်အလက်များနှင့် သင်တင်ပြလိုက်သော အကြောင်းအရာများမှ တဆင့် ဖော်ထုတ်နိုင်သည်။

How can my mobile phone compromise me?

လက်ကိုင်ဖုန်းမှ ကျွန်ုပ်အားမည်သို့ ထိခိုက်စေနိုင်သနည်း။

(လက်ကိုင်ဖုန်းရှိ IMEI နံပါတ်နမူနာပုံစံ)

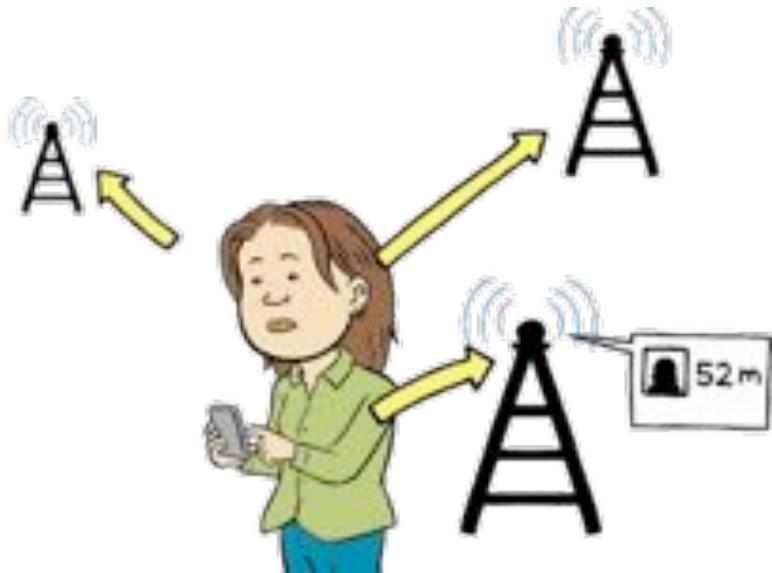
SIM card မှ သင့်အားဖော်ထုတ်ရှု ဖော်ထုတ်နိုင်သော်လည်း သင့်လက်ကိုင်ဖုန်းမှာ သင့်အားပိုမို ခုက္ခဏေးနိုင်သည်။ လက်ကိုင်ဖုန်းတိုင်းတွင် မတူညီသော IMEI (International Mobile Equipment Identity) ဟုခေါ်သော နံပါတ်တစ်ခုစီရှိသည်။ ထို့နံပါတ်ကြောင့် အချိန်တိုင်း ခြေရာခံနိုင်သည်။

IMEI နံပါတ်ကို သင့်လက်ကိုင်ဖုန်းတွင် ရှာကြည့်ပါ။ (များသောအားဖြင့် ဘတ်ထရီအောက်ခြေတွင်ရှိတတ်သည်။ သို့မဟုတ် *#06# နံပါတ် ရှာကြည့်ပါ။)

SIM card ဖြင့်သာ ဖုန်းဝန်ဆောင်မှုပေးသောကုမ္ပဏီများနှင့် အာကာဟိုင်များက သင့်အား ခြေရာခံနိုင်မည်ဟု သင်ထင်ကောင်းထင်ထားလိမ့်မည်။ လူအများစုသည် SIM card များမကြေခကာ လဲလှယ်သုံးစွဲသော်လည်း လက်ကိုင်ဖုန်းကိုတော့ မလဲကြပေ။ မှားပါသည်။ SIM card (သင်မည်သူဆိုသည်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်သည်) နှင့် IMEI နံပါတ် (သင့်ဖုန်းကို ဖော်ထုတ်နိုင်သည်) ပေါင်းစပ်ခြင်းဖြင့် သင့်အားအမြဲတစေ ခြေရာခံနိုင်မည်သာဖြစ်သည်။

သင်တည်ရှုနေရာအနီးတိုက်ရှိ ဖုန်းတာဝါတိုင်တိုင်းကို သင့်ဖုန်းက သွားရောက်ချိတ်ဆက် သတင်းပိုလျက်ရှိသည်။ ခြေရာမခံနိုင်စေရန် သင့်ဖုန်းကို ဘတ္တိပြုတ်ထားခြင်း (သို့မဟုတ်) ဖုန်းကို အိမ်မှာထားခဲ့ခြင်းများပြုလုပ်နိုင်သည်။

လက်ကိုင်ဖုန်းက ကျွန်ုပ်တည်နေရာအားမည်သို့ သရှိနိုင်သနည်း။

သင့်လက်ကိုင်ဖုန်းဖွင့်ထားချိန်တိုင်းတွင် သင့်ဖုန်းသည် သင်ရှိနေရာနေရာနှင့် အနီးဆုံးတာဝါတိုင် သုံးခုကို ရွှေးချယ်ကာ ထိတာဝါတိုင်သုံးခုမှတဆင့် တွက်ချက်ပြီး သင်မည်သည့်နေရာတွင်ရှိနေသည်ကို သိနိုင်သည်။ လူနေမှုသိပ်သည်းသောနေရာတွင် မိတာအနည်းငယ်အတွင်းသာက္ခာခြားနိုင်ပြီး ကျေးလက်တော့ရွှေးနေရာများတွင် လက်ခံပြောဆိုခြင်း၊ စာတိပိုဒ်ခြင်း

သင့်ရှိနေရာနေရာမှာ ထိတွက်ချက်မှုမှ တာဝါတိုင် အနည်းငယ်သာရှိသော မိတာရာက်ကုန်းအတွင်းက္ခာခြားနိုင်သည်။ ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်း၊ လက်ခံခြင်းများပြုလုပ်နေခိုန်တွင် ရောက်ရှိနေသော

သင့်၏တည်နေရာကို ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်မှုမှတ်တမ်းတွင်သိမ်းထားသည်။ ထိုသိပ္ပါလ်ရခြင်းသည်။ သင့်အားစောင့်ကြည့်နေခြင်းမဟုတ်ပါ။ သင့်ဖုန်းကွန်ယက်၏ လုပ်ဆောင်ချက်တစ္ဆောဖြစ်သည် ဖုန်းကွန်ယက်အားလုံးသည် သင့်အား တာဝါတိုင်သုံးချိတ်ဆက်တွက်ချက်နည်းဖြင့် သင်ရှိနေရာကိုသိနိုင်သောကြောင့် ထိုအချက်အလက်သည် သင့်အား အွန်ရှာယ်ပေးနိုင်သည်ကို အမြဲသတိရပါ။

ကျွန်ုပ်၏လက်ကိုင်ဖွန်းမှ တဆင့် အခြားသူများကနီးယူနားထောင်နိုင်ပါသလား။

လက်ကိုင်ဖုန်းကို သင်အသုံးမပြုနေလျှင်တောင်မှ သင့်ဖုန်းသည် အခြားသူများအတွက် လျှို့ဝှက် မိုက်ခရီ့ဖုန်းအနေဖြင့် သင့်ခါယ့်မှ စီးပွားရေးတောင်နိုင်ပေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် အရေးကြီးအကြောင်းအရာများအောင်ဖုန်းမည်ဆိုလျှင် ဖုန်းပိတ်သည့်အပြင် ဘဏ္ဍာရီကိုပါ ဖြတ်လိုက်ပါ။ (သို့မဟုတ်) ဖုန်းကို ပိုဝင်းဝေးတာနေရာတွင် သွားထားလိုက်ပါ။

ပုံမှန်အားဖြင့် စာတိများနှင့် ဖုန်းခေါ်ခိုမှုများကို သင့်အသုံးပြုနေသော ဖုန်းကွန်ယက်ဝန်ဆောင်မှုပေးသူမှ စောင့်ကြည့်နိုင်သည်။ ဖုန်းခေါ်ခိုမှုများကို နားတောင်နိုင်သလို အသံလည်း ဖမ်းယူထားနိုင်သည်။ ထိုအသံဖိုင်များကို တရားဝင်သော်ငြင်း တရားမဝင်သော်ငြင်း တွေ့ရှိနိုင်သည်။

ပိုမိုလုပ်နိုင်ရန် အတွက် သတိပြုရမည့်အချက်များ

- Prepaid SIM card ကိုဝယ်သုံးပါ ဖြစ်နိုင်ပါက သင့်အမည်ပေါ်ဖြင့် ဖုန်းကော်ဝယ်ယူခြင်းကိုရှောင်ပါ။
- လိုအပ်ပါကလွှင့်ပစ်ရလည်း နောက်ရန်မရှိသော နည်းပညာသိပ်မမြင့်သည့် တန်ဖိုးနည်းဖုန်းကို အသုံးပြုပါ။
- စောင့်ကြည့်ခံနေရမည်ကို စီးရိမ်ပါက ဖုန်းကော်ကို ပြောင်းပစ်သည့်အပြင် ဖုန်းကိုပါ လွှင့်ပစ်လိုက်ပါ။
- ဖုန်းမှ တဆင့် အရေးကြီးသော သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန်စေခြင်းကို အမြဲရောင်ပါ။

အမြဲသတိပြုရန်အချက်များ

- သင်၏ SIMကော် နှင့် လက်ကိုင်ဖုန်းသည် သင့်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်သည်။
- သင့်လက်ကိုင်ဖုန်းမှ သင့်ကို ခြေရာခံနိုင်သည်။
- သင့်လက်ကိုင်ဖုန်းမှ တဆင့်စီးပွားရေးတောင်နိုင်သည်။
- သင်အသုံးပြုနေသောSIM ကော်ကို လဲလှယ်အသုံးပြုရန်အတွက် အခြားဖုန်းဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်ကုမ္ပဏီမှ SIM ကော်များကို အပိုမိုဆောင်သွားပါ။ ဖြစ်နိုင်ပါက ဖုန်းအပိုတစ်လုံးလည်းဆောင်ထားပါ။

- အဖွဲ့တိုက် အစည်းအဝေးများကြောင့် ဟိုဒီ ခရီးသွားလာရသည့်အခါတွင် သင့်ဖုန်းအား တာဝါတိုင်သံခုချိတ်ဆက်တွက်ချက်နည်းဖြင့် သင်သွားလာနေရာများနှင့် တည်နေရာများကို ခြေရာမခံနိုင်စေရန် ဖုန်းမှ ဘတ်ထဲရိုက်ဖြေတော်ပါ။
- အာကာပိုင်များမှ သင့်အားခြေရာခံနေမည်ကို စီးရိမ်ပါက သင်လက်ရှိသံးနေသော SIM card နှင့် ဖုန်းအား လွှင့်ပစ်လိုက်ပါ။
- Airplane mode (ဆက်သွယ်မှုအားလုံးကိုဖြတ်တောက်ထားသည့်စနစ်) လုပ်ထားရုံးဖြင့် ခြေရာခံနိုင်ခြင်းကို မရပ်တန်းနိုင်ဘဲ ဖုန်းထုတ်လုပ်လိုက်သောသူများမှ သင့်ဖုန်းအား ရှာဖွေနိုင်းမည်ဖြစ်သည်။

ကြံလေ့ကျင့်ခန်းပါ အကြောင်းအရာများသည် Mobile Active's now closed Safter Mobile project နှင့် the Tibet Action Institute <http://tibetaction.net> မှ ထုတ်နှုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။

ပြည်သူသတ်းသမားတယောက်အနေဖြင့် သင့်လက်ကိုင်ဖုန်းအား ပြီးစီးရိုက်ကူးခြင်း နှင့် ဖြန့်ဝေခြင်းအပြင် အခြား ဖုန်းအင်တာနက်ကိုဖွင့်ပြီး အင်တာနက်လည်းချိတ်ဆက် အေသံးပြုနေနိုင်သည်။ ထိုအတွက် အောက်ပါ StoryMaker ၏ လုံခြုံရေးလေ့ကျင့်ခန်းများကို လေ့လာကြည့်ပါ။

J.၉ ॥ Browser (အင်တာနက်အသံးပြုရန် ဖွင့်ရသည့်ဆောင်လုပ်) ကိုမည်သို့လုံခြုံစွာသုံးမည်နည်း။

J.၁၀ ॥ အင်တာနက်ကို မည်ကဲသို့လုံခြုံစိတ်ချွာ သုံးမည်နည်း။

အပေါ်မှ မေးခွန်းတရာ့ခုကို Yes ဟုဖော်ပါက StoryMaker App မှ လုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သက်သော လေ့ကျင့်ခန်းများအားလုံးကို သေချာလေ့လာထားရန် အထူးအကြံပြုလိပါသည်။

အမြေားလေ့ကျင့်ခန်းများမှာ-

J.၁ ॥ ကျွန်ုပ်ပြုလုပ်သော ချိတ်ဆက်ဆက်သွယ်ခြင်းများသည် ကျွန်ုပ်အား မည်သို့ အွန်ရာယ်ရှိစေသနည်း။

J.၂ ॥ ခိုင်မာအားကောင်းသော စကားဂျက်ကိုမည်သို့ပြုလုပ်မည်နည်း။

J.၃ ॥ အမည်ဝါက် / ကလောင်အမည်ကို မည်သို့ထိတ်ရောက်ရောက်အသုံးပြုမည်နည်း။

J.၄ ॥ စာတိပိုခြင်းလက်ခံခြင်းကို မည်သို့လုံခြုံစွာပြုလုပ်မည်နည်း။

J.၅ ॥ အီးမေးလ်များကို မည်သို့လုံခြုံစွာပိုမည်နည်း။